

»Mrtva polja, prazni so domovi«

Nagrobnik dvesto dvanajstim žrtvam iz Rovt nad Logatcem

29.8.93

Rovte, idilična vas nad Logatcem, se je v nedeljo, 22. avgusta, popoldne prvič jav-

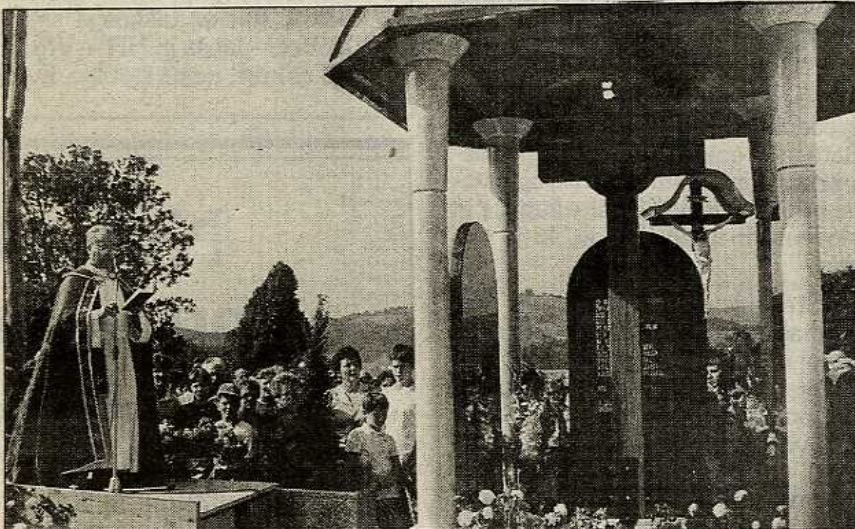
no in nadvse slovesno poklonila spominu 212 mož in fantov od 15. do 47. leta starosti iz svoje župnije,

ki so po vojni umrli nasilne smrti kot žrtve komunističnega nasilja. Pogrebno mašo je ob navzočnosti sedemnajstih duhovnikov vodil kanonik msgr. Franci Vrhunc. Pri pridigi je spregovoril o spravi, h kateri smo kristjani poklicani v službi Jezusovega nauka ljubezni. Po maši se je množica več kot tisoč ljudi zbrala pred cerkvijo pri kulturnem programu in odkritju simboličnega nagrobnega spomenika žrtvam, ki leže po znanih in neznanih grobiščih širom po Sloveniji.

Načrt za spomenik je napravil arhitekt France Kvaternik. Posrečeno je združil zamisel nagrobnika in znamenja, značilne slovenske kapelice ob poti. Na ploščah, ki nakazujejo stene, pa so napisana imena vseh rovtarskih žrtev. Sredi tega je križ: znamenje trpljenja in upanja. Denar za spomenik so prispevali svojci pobitih. Po uvodnih besedah predsednika Krajevne skupnosti, Alojza Čuka, sta dva od trinajstih preživelih domačinov teharske in šentviške kalvarije, Franc Logar in Ludvik Treven, odkrila spomenik. Sledil je kulturni program, ki so ga pripravili domačini z recitacijami in petjem kar štirih rovtarskih zborov: ženskega, moškega, mešanega in otroškega.

Glavni govornik Pavel Kogej, član Nove slovenske zaveze, je orisal razmere, ki so pripeljale do take morije. Predvojne Rovte so bile v povojnih učbenikih označene za »konservativno vas, slepo vdano Cerkv«. Resnica je bila seveda drugačna: tu je bilo že od preloma stoletja izjemno napredno in razvito gospodarsko, društveno in izobraževalno življenje. Ljudje so veliko brali: poznali so dogodke iz revolucije v Španiji in to, kar se je dogajalo v Sovjetski zvezi. Vedeli so tudi za papeške smernice, da ne smejo sodelovati z brezbožnim komunizmom. Zato je bil njihov odziv na partizanski teror, ki je v Rovtah že zgodaj začel svoj krvavi ples, povezovalje in obramba v vaških stražah in kasneje v domobranski vojski. Po vojni se je zato oblast hudo znesla nad njimi: pobili so 90% vseh mož iz vasi. Kogej, tudi sam preživel iz Teharij, je povedal, da je bila večina rovtarskih fantov iz Teharij odpeljana v noč — v opuščene jaške hrastniškega rudnika. Vendar pa režimu ni bilo dovolj le to, da je vas ostala brez mož in fantov, ampak so načrtno zapostavljali kraj in njegov razvoj... Govor je končal z besedami: **»Zanje ne bomo molili, ampak se jim priporočili, naj nam izprosijo mir in ljubezen, tako rovtarski fari kot mladi slovenski državi.«**

FRANCI PETRIČ

Kanonik Vrhunc blagoslavlja